

EURO LEX
PARTNERS LLP

BREXIT – PRAWO POBYTU

Czy prawa osób pochodzących z Unii Europejskiej pracujących w Wielkiej Brytanii obciążone są ryzykiem w wyniku jej wyjścia ze struktur europejskich? Czy i w jaki sposób dojdzie do wyłączenia bądź ograniczenia prawa swobodnego przepływu osób w celach zatrudnienia? Jakie dokumenty wymagane będą od obywateli UE do wykazania ich statusu oraz jakie czynności będzie musiał podejmować brytyjski pracodawca by potwierdzić ich prawo do pracy w Wielkiej Brytanii? Jakie będą wymagania do uzyskania stałej rezydentury i brytyjskiego obywatelstwa?

Te i wiele podobnych pytań zadawane są coraz częściej przez obywateli UE mieszkających i pracujących w Wielkiej Brytanii od lat. Doniesienia medialne są niestety niespójne lub częściowe, co może nie dziwić biorąc pod uwagę precedensową sytuację „Brexitu”. Choć emocje zapewne powoli opadają, wciąż trudno jest o jednoznaczne odpowiedzi na powyższe pytania. Wynika to przede wszystkim z początkowej fazy negocjacji warunków „rozstania” oraz prac legislacyjnych. Trudno jest przewidzieć praktykę po wejściu w życie nowych regulacji prawnych.

Obywatele państw należących do Unii Europejskiej mają jak dotychczas nieograniczone prawo pobytu i pracy w Wielkiej Brytanii. Dotyczy to między innymi Polski, Bułgarii, Republiki Czeskiej, Litwy, Estonii, Węgier, Rumunii, Słowenii czy Słowacji. W odniesieniu do kwestii prawa do zamieszkania (rezydentury) w Wielkiej Brytanii w kontekście swobody przepływu osób z Unii Europejskiej, obowiązują trzy stopnie: początkowe prawo do zamieszkania (do 3 miesięcy), prawo rozszerzone (ponad 3 miesiące pobytu jako tzw. „osoba kwalifikowana” to jest: pracownik, osoba poszukująca pracy, samozatrudniona czy student) oraz prawo stałe (nieprzerwany pobyt przez okres 5 lat jako osoba kwalifikowana). Co ważne, prawo to nabywane jest automatycznie z chwilą spełnienia w/w warunków kwalifikacyjnych. Choć nie ma obowiązku potwierdzenia rezydentury dokumentem wydanym przez brytyjskie Ministerstwo Spraw Wewnętrznych (Home Office), w obliczu Brexitu uzyskanie takiego dokumentu może wydawać się zasadne. Warto tu przypomnieć, iż zgodnie z niedawnym oświadczeniem Ministerstwa, od poło-

wy 2018 roku proces wnioskowania i uzyskania potwierdzenia stałego pobytu ma zostać znacznie uproszczony. Obecnie, zgodnie z danymi Ministerstwa, około 1/3 aplikacji pochodzących od obywateli UE jest odrzucanych z powodu braków formalnych lub też błędów urzędniczych, a nie braku kwalifikacji jako takiego. Dokument potwierdzający prawo stałego pobytu obywatela UE (a nie kreujący to prawo) wydawany jest na czas nieokreślony. Niemniej, status ten może zostać utracony, jeśli osoba przebywa poza granicami Wielkiej Brytanii przez okres 2 lat lub więcej. Obywatele UE mogą również aplikować o nabycie obywatelstwa brytyjskiego przez naturalizację po upływie 6 lat nieprzerwanego pobytu w UK. Do wniosku konieczny jest dokument potwierdzający rezydenturę. W przeciwnym razie do statusu stałego pobytu, obywatelstwo brytyjskie daje możliwość powrotu do UK celem zamieszkania i pracy niezależnie od tego jak długo przebywało się poza granicami UK.

Niepewność co do losu około 3 miliona pracowników unijnych wiąże się m.in. z niepewnością gwarancji prawa swobodnego przepływu osób po wyjściu Wielkiej Brytanii ze struktur Unii Europejskiej. Na tę chwilę nie można bowiem przewidzieć rezultatu negocjacji stron w tym zakresie. Do marca 2019 zasada ta będzie obowiązywać jak dotychczas.

Celem rozwiania narastających wątpliwości dotyczących statusu obywateli UE w UK, w czerwcu 2017 rząd wydał dokument pt. „Zabezpieczenie pozycji obywateli UE mieszkających w UK oraz obywateli UK mieszkających w UE”, wg. którego: (1) obywatele UE, którzy spełniają określone kryteria jako rezydenci UK przed datą wyjścia UK z UE, będą mogli aplikować o status stałego pobytu na mocy nowych regulacji; (2) na podstawie obowiązujących zasad, obywatele spełniający określone kryteria, będą mieli prawo osiedlenia wraz z innymi prawami łączonymi, m.in. do pracy, pomocy publicznej czy aplikowania o obywatelstwo. Warunkiem jest pobyt w UK przez nieprzerwany okres 5 lat przed „określoną datą”. Ta ostatnia ma być dopiero ustalona, ale nie ma być wcześniejsza niż 29 marzec 2017

ani późniejsza niż data opuszczenia przez UK struktur europejskich; (3) ci, którzy zamieszkają w UK przed w/w określoną datą ale ich pobyt będzie krótszy niż 5 lat na dzień wyjścia UK z UE będą mogli aplikować o tymczasowy pobyt do czasu uzyskania 5-letniej rezydentury i prawa do osiedlenia; (4) obywatele UE, którzy zamieszkają w UK po określonej dacie, będą mogli pozostać w UK przez określony czas i nabyć prawo do osiedlenia, w zależności od ich okoliczności, niemniej ich status nie będzie gwarantowany.

Niezależnie od powyższych zapewnień, pewne ryzyko może dotyczyć tych, którzy nie posiadają dokumentu potwierdzającego stały pobyt lub, którzy mają problem z właściwym udokumentowaniem nieprzerwanego pobytu w UK przez okres 5 lat. Dotyczy to również tych, którzy nie przebywali w UK przez ten okres lub gdy przerwy w pobycie były zbyt częste lub długie.

Stąd też, niezależnie od treści w/w dokumentu z czerwca 2017, obywatele UE pracujący w UK mogą rozważyć odpowiednie zabezpieczenie posiadania dokumentu wydanego przez brytyjskie MSW potwierdzającego ich pobyt w UK oraz, w zależności od ich indywidualnych okoliczności, również aplikowanie o brytyjskie obywatelstwo. W każdym przypadku, warto zadbać o odpowiednią dokumentację dotyczącą tak pobytu w UK jak i przerw w tym pobycie, zwłaszcza dotyczy to tych, którzy nie kwalifikują się jeszcze do uznania stałego pobytu.

Artukół opracowany przez Katarzynę Woźniak
Partner Zarządzający/ Prawnik Euro Lex Partners LLP (City London)
Master of Law (Poland) LLM in Business International Law (UK)
LLB (Hons) (UK)

Twój kontakt do kancelarii:

Euro Lex Partners LLP, Tower 42, 25 Old Broad Street,
London, EC2N 1HN, (przy stacji metra Liverpool Street)
Otwarte w godz 9-21- Pracujemy dla klientów również w Sobotę
Tel. 020 8144 8363, Mob 07837214987, Mob 077 7226 0251,
E: office@eurolexpartners.co.uk, www.eurolexpartners.eu
skype: eurolexpartners